

ARBEIDSRETTE

Pensjon – pensjonsopptjening.

SFS 2305 mellom KS og Den norske legeforening har i protokolltilførsel 1 bestemmelser om rett til pensjonsopptjening av beredskapsgodtgjøring og timelønn for legevaktarbeid. Spørsmålet i saken var om retten til pensjonsopptjening også gjaldt hvor satsene for timelønn og godtgjøring fulgte av lokal avtale og om rett til pensjonsopptjening for all timelønn for legevaktarbeid, uavhengig av den øvre grense på 100 % stilling for medlemskap i pensjonsordning. Arbeidsretten kom under dissens (5–2) til at timelønn og godtgjøring var pensjonsgivende. De lokale tilleggene var gjennomført som en lokal forsøksordning etter Hovedavtalen § 4-6, og KS hadde ikke bestridt gyldigheten av ordningen som var fastsatt lokalt i dette tilfellet. Saken var ikke lagt opp med sikte på en generell avklaring av i hvilken utstrekning lokale forsøksordninger kunne regulere pensjon. Verken Hovedavtalen eller SFS 2305 avgrenset mot regulering som har pensjonsmessige konsekvenser, så fremt det var tale om en lokal forsøksordning, selv om endringer fra ytelses- til innskuddspensjon antakeligvis lå utenfor rammen av det som kunne gjennomføres i slike ordninger. Det kunne heller ikke utledes et alminnelig krav om man ved regulering som fikk pensjonsmessige konsekvenser, måtte orientere alle tariffpartene i den tilknyttede pensjonsordningen. Retten til pensjonsopptjening av timelønn på legevakt kunne heller ikke begrenses til en ramme på 100 % stilling. I det opprinnelige kravet fra Legeforeningen og tilbudet fra KS, var all timelønn gjort pensjonsgivende som tilleggslønn. Det var ingen holdepunkter for at en senere omformulering under forhandlingene om protokolltilførselen var ment som en realitetsendring. Dissens 5-2.

**Dom 12. april 2024 i
sak nr. 23/49, AR-2024-7**

Den norske legeforening (advokat Tore Lerheim, rettslig medhjelper advokat Merete Furesund mot 1.KS 2. Voss herad (advokat Øyvind Gjelstad).

Dommere: Tron Løkken Sundet, Eli Mette Jarbo, Knut H. Kallerud, Arne Laudal Refsum, Inger Marie Hæjdahl, Per Egeness, Tom Fossmark.

- (1) Saken gjelder spørsmål om rett til pensjonsopptjening etter Sentral Forbundsvis Særavtale (SFS) 2305 mellom KS og Den norske legeforening (Legeforeningen) om arbeid på legevakt.

- (2) **Kort om fastlegeordningen og den relevante tariffrettslige reguleringen**
- (3) Kommunene har etter helse- og omsorgstjenesteloven ansvar for å organisere døgnkontinuerlige legevakttenester. Legevakten kan være organisert som kommunal legevakt eller som del av en interkommunal legevakt. Legevaktarbeidet kan organiseres som tilstedevakt på legevaktkontor, som beredskapsvakt eller en kombinasjon av disse.
- (4) Kommunens fastleger kan pålegges å delta i legevaktordningen, jf. forskrift om fastlegeordning i kommunene § 13. Fastlegene kan være ansatt i kommunen eller selvstendig næringsdrivende. Hvis fastlegen er ansatt i kommunen, kommer legevaktarbeidet i tillegg til det ordinære arbeidet som fastlege. Etter SFS 2305 § 3.1 er arbeidstiden for legene som utgangspunkt 37,5 timer per uke. Det følger av § 3.2 at SFS 2305 innebærer at arbeidsmiljølovens bestemmelser om daglig og ukentlig arbeidstid mv. ikke gjelder i forbindelse med legevakt. Arbeidstiden og arbeidspikten blir derfor utvidet for denne gruppen ansatte.
- (5) I Norge dekkes 80 % av fastlegetjenestene av leger som er selvstendig næringsdrivende. For disse virksomhetene er det inngått Rammeavtale om allmennpraksis i fastlegeordningen i kommunen (ASA 4310) mellom KS og Legeforeningen. Når disse legene tjenestegjør på legevakten, etableres det også et eget ansettelsesforhold for legevaktarbeidet.
- (6) SFS 2305 har bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår for leger mv. i kommunehelsetjenesten med arbeidsavtale. Denne vil også omfatte selvstendig næringsdrivende leger når disse har legevaktteneste. Regler om organisering av legevaktarbeid er inntatt i §§ 5–7.
- (7) I protokolltilførsel 1 til SFS 2305 heter det:

«Partene er enige om at det med virkning fra 1. januar 2016 gis rett til pensjonsopptjening av beredskapsgodtgjøring og timelønn for legevaktarbeid. Beredskapsgodtgjøring er pensjonsgivende som tilleggslønn iht. hovedtariffavtalen kap. 3 pkt. 3.7.»
- (8) Den generelle reguleringen av pensjonsordninger følger av Sentral Generell Særavtale (SGS) 2020 mellom KS og Legeforeningen. Disse bestemmelsene var frem til 2020 inntatt som vedlegg 5 til Hovedtariffavtalen (HTA).

Overføringen til egen særavtale førte ikke til endringer av betydning for den foreliggende saken. SGS 2020 har bestemmelser om vilkår for medlemskap, beregning av pensjonsgrunnlag mv.

- (9) SGS 2020 § 2-2 bestemmer at fast ansatte skal meldes inn i pensjonsordningen fra den dagen de begynner i den faste stillingen, basert på stillingsprosent. Samlet stillingsprosent kan ikke overstige 100 %. Arbeidstakere som er timelønnede, midlertidig ansatte og ansatte som arbeider utover den faste ansettelsen, skal etterinnmeldes kvartalsvis basert på en gjennomsnittlig stillingsprosent for kvartalet, jf. § 2-3. Det skal ikke tas hensyn til stillingsprosent som overstiger 100 %.
- (10) Pensjonsgrunnlaget fastsettes etter reglene i SGS 2020 kapittel 4. Etter § 4-1 skal pensjonsgrunnlaget fastsettes ut fra «fast lønn og pensjongivende tillegg». All godtgjøring som kommer i tillegg til vanlig lønns plassering, kan gjøres pensjongivende når den godtgjøres som «tilleggs lønn som årsbeløp» etter HTA kapittel 3, punkt 3.7 og utbetales på samme måte som regulativlønn. Etter HTA punkt 3.7 er tilleggs lønn pensjongivende i følgende tilfeller:
- «Faste og variable tillegg knyttet til arbeidsytelse, er pensjongivende når de godtgjøres som årsbeløp og utbetales på samme måte som ordinær lønn. Dette gjelder følgende ytelse:
- kap. 1 § 5 punkt 5.2 Lørdags- og søndagstillegg
 - kap. 1 § 5 punkt 5.4 Kvelds- og nattillegg
 - ytelser som etter sentrale særavtaler er pensjongivende.»
- (11) SFS 2305 §§ 8 og 9 har bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår for legevakt utenom ordinær åpningstid og om legevakt i interkommunal legevaktssentral i tiden mellom kl. 23.00–08.00. Legevakt i vaktklasse 4 etter reglene i § 8 og legevakt i interkommunal legevakt, skal organiseres som vakt med tilstedeværelsesplikt, jf. § 8.2.
- (12) Arbeid på legevakt utenom ordinær åpningstid godtgjøres som hovedregel med beredskapsgodtgjøring per time, jf. § 8.3. Godtgjørelsen varierer etter hvilken vaktklasse legevakten har. Størrelsen på godtgjørelsen er inndelt i fire vaktklasser basert på mengden aktiv arbeidstid og om arbeidet faller på ukedag, helgedag eller helligdag. I legevaktordninger med

tilstedeværelsesplikt kan de lokale partene avtale at avlønning i stedet for timelønn etter SFS 2305, skal være fastlønn etter HTA kapittel 5.

- (13) Arbeid på legevakt i interkommunal legevaktsentral i tiden 23.00–08.00 godtgjøres med timelønn etter satser som varierer avhengig av distriktets størrelse, om arbeidet faller på en ukedag eller helge-/høytidsdag og legens kvalifikasjoner, jf. § 9.1.
- (14) Frem til 2016 ga godtgjørelse for arbeid på legevakt ingen pensjonsopptjening. Legeforeningen fremmet i 2015 krav om innføring av pensjonsopptjening for denne godtgjørelsen. Dette ledet til vedtakelsen av protokolltilførsel 1 til SFS 2305 ved tariffrevisjonen i 2016, som er gjengitt i avsnitt 7 foran. Protokolltilførselen har ikke blitt endret i senere tariffrevisjoner.
- (15) **Bakgrunnen for tvisten**
- (16) Voss herad og den lokale legeforeningen inngikk 1. januar 2019 avtale om lønns- og arbeidsvilkår for Hardanger og Voss legevakt. I punktet om avtalestype er det oppgitt at avtalen er en «Lokal avtale HA del A § 4-6», som er en henvisning til Hovedavtalens bestemmelser om lokale forsøksordninger. I avtalens punkt 1.3 heter det om forholdet til SFS 2305:
- «Den lokale avtalen regulerer forhold som ikke er regulert, eller som vert godtgjort betre enn satsane i SFS 2305. Det er semje om at SFS 2305 regulerer vanleg drift av legevakta og gjeld for alle forhold som ikke er regulert i denne lokale avtalen. SFS 2305 § 9 regulerer arbeidstid og godtgjering for arbeidet i den interkommunale legevaktsentral i tida mellom 23:00-08:00.»
- (17) Punkt 5.2 har bestemmelser om noe bedre kompensasjon for legevaktarbeid enn den som følger av SFS 2305. Punkt 5.2.3 regulerer avlønning for leger på vakt og leger med tilstedeværelsesplikt, og justerer satsen i SFS 2305. Punkt 5.2.4 bestemmer at beredskapsvakt i stedet for beredskapsgodtgjøring etter SFS 2305 punkt 8.3, skal godtgjøres med timelønn tilsvarende 1/5 av aktuell timelønn etter SFS punkt 9.1.
- (18) I mars 2020 oppstod det tvist om godtgjørelse for beredskapsvakt etter satsene i den lokale avtalen var pensjonsgivende. Arbeidsgiver bestred at beredskapsgodtgjøring som fulgte av lokal avtale var pensjonsgivende.

(19) Tvisteforhandlinger mellom Legeforeningen og KS ble gjennomført 19. mai 2021. I protokollen heter det:

«Legeforeningen anførte:

Saken reiser to alternative grunnlag for at legevaktarbeidet ved Voss IKL er pensjonsgivende. KS mener at ingen av disse grunnlagene gir legene rett til pensjonsopptjening. Legeforeningen er uenig i dette. Vi redegjør for vårt syn nedenfor.

1. Det første spørsmålet er om en lokal avtale avskjærer legene rett til pensjonsopptjening etter SFS 2305

...

Vi kan ikke se at avtaleverket åpner for å avtale seg bort fra retten for pensjonsopptjening som følger av særavtalen. Formålet med protokolltilførselen er å styrke legenes rettigheter ved arbeid på legevakt. Dette gjelder uavhengig av om legenes godtgjørelse følger av særavtalen eller en lokal særavtale. Vi mener derfor at kommunen har misforstått avtaleverket når de hevder at godtgjørelsen ikke er pensjonsgivende fordi den har grunnlag i en lokal avtale.

2) 100 % ansatt i kommunen

Det neste spørsmålet er om pensjonsopptjening for legevaktarbeid ikke er mulig fordi legen allerede er ansatt i en 100 % stilling i kommunen.

Det følger av SGS 2020 § 2-2 (3) at "samlet stillingsprosent ... ikke kan overstige 100 %". SFS 2305 har gjort unntak fra arbeidsmiljølovens bestemmelser om daglig og ukentlig arbeidstid, jf. SFS 2305 pkt. 3.2. Det er ingen tvil om at deltakelse i kommunens organiserte legevaktarbeid er en del av fastlegearbeidet, jf. fastlegeforskriften § 13. Denne plikten sammenholdt med særavtalens unntak fra arbeidsmiljølovens bestemmelser innebærer en utvidelse av den alminnelige arbeidstiden og ikke en stillingsprosent som må ses i tillegg til full stilling. På den bakgrunn mener vi altså at den samlede stillingsprosenten ikke overstiger 100 %. En slik forståelse støttes også av presiseringen om at legevaktgodtgjørelsen skal utbetales som tilleggslønn etter HTA kap. 3 pkt. 3.7. Det følger av SFS 2020 Pensjonsordninger at ved fastsettelse av pensjonsgrunnlaget skal "All godtgjøring i tillegg til vanlig lønsplassering ... kun gjøres pensjonsgivende når den er godtgjort gjennom tilleggslønn som årsbeløp etter HTA kap. 3, pkt. 3. 7, og blir utbetalt på samme måte som regulativlønnen.", jf. SGS 2020 § 4-1. Når denne bestemmelsen ses i sammenheng med protokolltilførsel nr. 1, som nettopp viser til HTA kap 3 pkt. 3. 7 mener vi at det støtter vårt syn om at tilleggslønnen er pensjonsgivende nettopp fordi det gjelder en utvidelse av den alminnelige arbeidstiden og ikke selve stillingsprosenten.

KS anførte:

1. Pensjonsgivende tilleggslønn

KS og Legeforeningen har avtalt beredskapsgodtgjøring iht. SFS 2305 pensjonsgivende. ...

KS mener det er klart av ordlyden i nevnte protokoll at det er beredskapsgodtgjøring iht. SFS 2305 som med dette er avtalt pensjonsgivende. Protokollen omfatter kun beredskapsgodtgjøring som følger den sentrale særavtalen. Andre godtgjøring som partene lokalt måtte avtale, er ikke pensjonsgivende på bakgrunn av denne protokollen. Protokollteksten er ingen hjemmel for at tilleggslønn kan gjøres pensjonsgivende med en lokal særavtale.

Legeforeningen har opplyst at «Når det gjelder punkt IV så følger det av uenighetsprotokollen at det også er tvist om forståelsen av den, men der er vi enig med kommunen om at godtgjøring for KAD ikke er pensjonsgivende da vilkårene i Hovedtariffavtalen (HTA) kapittel 3 pkt. 3. 7 ikke er oppfylt.». KS legger til grunn at det er enighet mellom KS og Legeforeningen om at godtgjøring for KAD ikke er pensjonsgivende.

2. 100 prosent begrensningen

KS mener at 100 prosent begrensningen som følger av SGS 2020 Pensjonsordninger Del I §§ 2-2 og 2-3 ikke har betydning for hvilken tilleggslønn som er pensjonsgivende. 100 prosent begrensningen gjelder hvilken stillingsprosent og korresponderende hovedlønn som kan være pensjonsgivende.

KS vil på dette punkt bemerke at Legeforeningens påstand ikke sammenfaller med den påstand Legeforeningens tillitsvalgte lokalt har gitt uttrykk for. I uenighetsprotokollen mellom Voss kommune og lokal avdeling av Legeforeningen, skriver legeforeningens tillitsvalgte at underliggende stillingsbrøk ikke kan være avgjørende for om tilleggslønn er pensjonsgivende. KS er enig i tillitsvalgtes syn, men vi anser at det ikke er i motstrid til det som er Voss kommunes forståelse av regelverket. Tilleggslønn er pensjonsgivende uavhengig arbeidstakerens stillingsprosent. KS mener den tillitsvalgte ikke har forstått den informasjon kommunen har gitt, og at misforståelsen skyldes at det ikke er tilstrekkelig klart for den tillitsvalgte hva som er tilleggslønn og hva som er hovedlønn. Tilleggslønn forholder seg ikke til stillingsprosenten, mens hovedlønn forholder seg til stillingsprosenten.

Legeforeningen fremholder om pensjonsopptjening for legevaktarbeid utover 100 prosent stilling at «Denne plikten sammenholdt med særavtalens unntak fra arbeidsmiljølovens bestemmelser innebærer en utvidelse av den alminnelige arbeidstiden og ikke en stillingsprosent som må sees i tillegg til full stilling». Det gjelder som nevnt en 100 prosent begrensning, slik at det ikke er anledning til å få pensjonsopptjening for høyere stillingsprosent enn 100 prosent. Hvordan stillingsprosent beregnes for legevaktarbeid fremgår av egen artikkel på KS' hjemmesider. Denne artikkelteksten ble oversendt til Legeforeningen før publisering, og Legeforeningen ble gitt anledning til å kommentere på teksten. Legeforeningen hadde ikke innvendinger til teksten, og vi oppfattet derfor at den ikke var omstridt mellom partene. ... Det følger klart av nevnte oppskrift hvordan stillingsprosent fastsettes. Legeforeningen har ikke beskrevet hvordan stillingsprosent ev. skulle fastsettes om nevnte oppskrift ikke skulle ligge til grunn for beregningen.»

- (20) Legeforeningen tok ut stevning for Arbeidsretten 5. mai 2023. KS og Voss herad innga tilsvar 23. juni 2023.
- (21) Hovedforhandling ble gjennomført 5.–7. mars 2024. To partsrepresentanter og fire vitner avga forklaring, og det ble fremlagt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken.
- (22) **Partenes påstandsgrunnlag og påstander**
- (23) *Den norske legeforening* har i korte trekk anført:
- (24) Det er inngått en gyldig særavtale om en lokal forsøksordning som fastsetter høyere satser for timelønn og beredskapsgodtgjøring. Fastsettelse av andre satser i en lokal forsøksordning er ikke i strid med Hovedavtalen § 4-6. Det er ingen sammenlignbare eksempler fra praksis som tilsier at retten til pensjon faller bort dersom den lokale prøveordningen endrer satsene for godtgjørelsene som følger av sentrale særavtaler.
- (25) Den lokale avtalens henvisning til SFS 2305 viser at SFS 2305 gjelder så langt annet ikke er bestemt i den lokale særavtalen. Den lokale forsøksordningen har ingen regulering av pensjon. Retten til pensjon følger derfor av protokolltilførsel 1 til SFS 2305.

- (26) Protokolltilførselen gir rett til pensjonsopptjening for «beredskapsgodtgjøring og timelønn for legevaktarbeid». Bestemmelsen definerer ikke «beredskapsgodtgjøring», og det er ingen henvisning til SFS § 8.3. Det er derfor ingen holdepunkter for at beredskapsgodtgjøring kun sikter til godtgjøring etter satsene i SFS 2305. Sammenhengen i bestemmelsen taler for det samme. Når det etter § 8.4 kan avtales alternativ godtgjørelse som er pensjonsberettiget, må det samme kunne gjøres i lokalt avtalt forsøksordning om annen sats for beredskapsvakt enn det som følger av § 8.3.
- (27) Protokolltilførselen gir rett til pensjonsopptjening for all timelønn for legevaktarbeid. Dette inkluderer ansatte fastleger i full stilling og ansatte i full stilling i vertskommunen for interkommunale legevakter. Ordlyden og sammenhengen i bestemmelsen om rett til pensjonsopptjening tilsier at begrensningen til 100 % stilling ikke gjelder pensjonsopptjening for legevaktarbeid.
- (28) Begrensningen til «100 % stilling» må se hen til særtrekkene ved legenes arbeidsforhold. Arbeidsplikten og arbeidstiden er utvidet ved at fastlegene kan pålegges tjeneste på legevakten. Dette arbeidet må derfor inkluderes for at innholdet i stillingsprosenten skal være dekkende for deres arbeidsforhold.
- (29) Det er ingenting i tariffpartenes etterfølgende opptreden som viser at man mente begrensningen gjaldt i disse tilfellene.
- (30) Dersom begrensningen gjelder, vil det føre til forskjellsbehandling mellom leger i nabokommuner i samme interkommunale legevakt, og mellom ansatte fastleger og fastleger som er selvstendig næringsdrivende. Det er ingen holdepunkter for at dette har vært tariffpartenes mening.
- (31) Det er ingen praktiske eller rettslige hindringer for opptjening av pensjon for godtgjørelse utover 100 % stilling. KLP vil gjennomføre det partene er enige om. Overføringsavtalen og lov om statens pensjonskasse § 11 viser at variable elementer kan inngå i pensjonsgrunnlaget, og er derfor ikke til hinder for at arbeid på legevakt kan inngå i opptjening av pensjon for ansatte som har 100 % stilling. Pensjonsordningen for sykehusleger viser at dette faktisk blir gjort.

(32) Det er nedlagt slik påstand:

«1. SFS 2305 for perioden 01.01.2022 til 31.12.2023 er slik å forstå at timelønn og beredskapsgodtgjøring er pensjonsgivende uavhengig av om satsene følger direkte av SFS 2305 eller av lokal avtale.

2. SFS 2305 for perioden 01.01.2022 til 31.12.2023 er slik å forstå at all timelønn for legevaktarbeid er pensjonsgivende.

3. Voss kommune er forpliktet til å foreta etterinnmelding av ikke innmeldt timelønn og beredskapsgodtgjøring for de berørte arbeidstakerne.»

(33) *KS og Voss herad* har i korte trekk anført:

(34) Lokalt avtalt beredskapsgodtgjøring for legevaktarbeid er ikke pensjonsgivende. Ordlyden i protokolltilførselen og sammenhengen den inngår i, taler klart for at det bare er beredskapsgodtgjøringer etter satsene i SFS 2305 som er pensjonsgivende. Det er ingen holdepunkter for at tariffpartene har ment at godtgjøringer som ikke er hjemlet i SFS 2305 skal være pensjonsgivende. Tariffpartene må ha ment at «beredskapsgodtgjøring» i protokolltilførselen og avtaleteksten har samme innhold.

(35) Ved tolkning av bestemmelser om pensjonsforpliktelser gjelder det et særlig klarhetskrav. Dersom Legeforeningen mente at arbeidsgiver også påtok seg en pensjonsforpliktelse for andre godtgjøringer enn beredskapsgodtgjøring etter SFS 2305, burde det ha blitt klargjort overfor KS. Legeforeningen hadde derfor en klar oppfordring til å klargjøre dette under arbeidet med protokolltilførselen.

(36) Det har formodningen mot seg at de sentrale parter avtaler at lokale ytelser skal være pensjonsgivende, med mindre dette har uttrykkelige holdepunkter i ordlyden. Når en slik forpliktelse ikke følger av ordlyden, må det foreligge sterke holdepunkter for å legge til grunn at partene mener slike ytelser skal være pensjonsgivende. Det er ingen slike holdepunkter i tariffhistorikken.

(37) Timelønnet legevaktarbeid gir pensjonsopptjening oppad begrenset til 100 % stilling. Det er ingen holdepunkter i ordlyd eller kontekst for at innmeldingsbegrensningen ikke gjelder for legevaktarbeid. Bestemmelsen om timelønnet legevaktarbeid må ses i sammenheng med regelen i SGS § 2-3 om beregning av stillingsprosent for timelønnet arbeid. Denne presiserer at det

ikke tas hensyn til stillingsprosent over 100 %. Legeforeningen tok ingen forbehold om at begrensningen ikke skulle gjelde for pensjonsopptjening for legevaktarbeid.

(38) En dynamisk grense hvor pensjonsopptjening for legevaktarbeid omfatter mer enn 100 % stilling er ikke forenlig med pensjonsregelverket. Stillingsprosenten utgjør et definert arbeidsomfang. En dynamisk grense vil føre til at utbetaling av pensjon vil variere med betydelige beløp avhengig av når på året ytelsen inntreer.

(39) En øvre grense for pensjonsopptjening for 100 % stilling gir ikke urimelige eller tilfeldige utslag. Grensen gjelder generelt, herunder for ansatte som har arbeidsforhold hos flere kommunale arbeidsgivere. Grensen praktiseres slik at de best lønnede timene inngår i pensjonsgrunnlaget innenfor stillingsgrensen på 100 %. Hvis tjeneste på legevakt gir bedre godtgjørelse enn den ordinære godtgjørelsen innenfor stillingen på 100 %, legges den høyeste satsen til grunn for pensjonsopptjeningen innenfor 100 % stilling. KLP har imidlertid av praktiske grunner hittil ikke kunnet samordne beregningen av stillinger for medlemmer som har flere arbeidsgivere. Legeforeningen anfører ikke at innmeldingsgrensen ikke gjelder, men at legevaktsarbeid utover 100 % skal inngå i en 100 % stilling. Dette vil ikke bidra til likebehandling. Grensen gjelder regler for innmelding, mens reglene om beregning av pensjonen, beror på hvilken pensjonsordning som står for utbetalingen.

(40) Det er nedlagt slik påstand:

«KS og Voss herad frifinnes.»

(41) **Arbeidsrettens merknader**

(42) Saken reiser to spørsmål: For det første om timelønn og beredskapsgodtgjøring er pensjonsgivende også i tilfeller hvor satsene for arbeidet følger av avtale om lokal forsøksordning. For det andre om all timelønn for legevaktarbeid er pensjonsgivende uten hensyn til begrensningen til 100 % stilling for medlemskap og opptjening som følger av SGS 2020 § 2-2 og § 2-3.

- (43) Spørsmålene må løses med utgangspunkt i protokolltilførselen i SFS 2305 som lyder:

«Partene er enige om at det med virkning fra 1. januar 2016 gis rett til pensjonsopptjening av beredskapsgodtgjøring og timelønn for legevaktarbeid. Beredskapsgodtgjøring er pensjongivende som tilleggslønn iht. hovedtariffavtalen kap. 3 pkt. 3.7.»

- (44) Arbeidsrettens flertall, dommerne *Sundet, Jarbo, Kallerud, Refsum* og *Egeness*, har kommet til at Legeforeningen må få medhold i påstandene og vil bemerke:

- (45) *Spørsmålet om rett til pensjonsopptjening hvis satsene følger av avtale om lokal forsøksordning*

- (46) Legeforeningen har i påstandens punkt 1 krevd dom for at timelønn og beredskapsgodtgjøring er pensjongivende uavhengig av om satsene følger direkte av SFS 2305 eller av lokal avtale. Problemstillingen er begrenset til betydningen av at de lokale partene fastsetter andre satser enn det som følger av SFS 2305. Saken er ut fra Legeforeningens påstand og KS' presiseringer under saksforberedelsen, ikke lagt opp med sikte på å avklare i hvilke tilfeller det kan avtales andre satser, jf. rettens merknader nedenfor om dette.

- (47) Flertallet vil innledningsvis bemerke at protokolltilførselen etter sin ordlyd presiserer hvilke ytelser som er pensjongivende, det vil si beredskapsgodtgjøring og timelønn. Protokolltilførselen gir i seg selv ingen holdepunkter for at opptjeningen bare gjelder for satsene som er fastsatt i SFS 2305.

- (48) Satsene som følger av SFS 2305 er som utgangspunkt ufravikelige, jf. arbeidstvistloven § 6 og Hovedavtalen § 4-5. Lokale avtaler kan bare inngås med hjemmel i en sentral tariffavtale eller for å regulere lokale forhold som ikke er regulert i sentrale avtaler. Bestemmelser i en lokal avtale som strider mot sentrale tariffavtaler, er ugyldige.

- (49) SFS 2305 har ikke bestemmelser som åpner for avvikende lokale avtaler. Som et utgangspunkt er satsene i den lokale avtalen i Voss ugyldige så langt de strider mot SFS 2305, med mindre den har hjemmel i en sentral tariffavtale.

- (50) Den lokale avtalen er hjemlet i Hovedavtalen § 4-6 om «forsøksordninger lokalt som avviker fra sentral tariffavtale». Slike avtaler kan inngås hvis alle de berørte parter er enige om dette. I bestemmelsen heter det:

«Det kan inngås forsøksordninger lokalt som avviker fra sentral tariffavtale der alle de berørte parter er enige om dette. Slike forsøksordninger inngås i form av lokal særavtale. Særavtalen faller bort ved særavtaleperiodens utløp, med mindre partene blir enige om ny avtale innen utløpstidspunktet.»

- (51) Hovedavtalen gir på dette punktet hjemmel for å fravike det som følger av sentrale tariffavtaler. Dersom den lokale avtalen har hjemmel i Hovedavtalen § 4-6, er satsene som følger av den lokale avtalen for legevakten i Voss gyldige.
- (52) Partene er uenige om det kan inngås avtaler om lokale forsøksordninger som regulerer pensjon, og anvendelsen av vilkåret om at de berørte partene skal orienteres om ordningen. Verken Hovedavtalen eller SFS 2305 avgrensner mot regulering som også har pensjonsmessige konsekvenser, så fremt det er tale om en lokal forsøksordning. Det kan heller ikke utledes et alminnelig krav om at man ved regulering som får pensjonsmessige konsekvenser, må orientere alle tariffpartene i den tilknyttede pensjonsordningen, det vil si flere enn de som oppretter forsøksordningen og deres overordnede organisasjonsledd. I dette tilfellet er KS og Legeforeningen orientert om reguleringen.
- (53) De eksempler som er trukket frem fra tariffpraksis gjelder helt andre lokale tilpasninger av pensjonsbestemmelser enn det som er gjort i den lokale avtalen, blant annet tilfeller hvor man lokalt har avtalt endring fra ytelses- til innskuddspensjon. Slike endringer ligger antakeligvis utenfor det som kan gjøres i en lokal forsøksordning, men er under enhver omstendighet ikke sammenlignbare med den lokale avtalen saken gjelder. Omfanget av lokale avtaler med andre satser er ikke brakt på det rene, men det kan være grunn til å tro at dette forekommer og at de sentrale parter ikke blir orientert om alle avvikende ordninger. Tariffpraksis gir derfor ingen klar veiledning for tolkningen.
- (54) Slik saken ligger an er det ikke nødvendig å ta stilling til hvor langt pensjonsspørsmål kan reguleres i lokale forsøksordninger. Saken er begrenset til å avgjøre om de lokale satsene er pensjonsgivende, forutsatt at

vilkårene for en lokal forsøksordning er oppfylt. KS har presisert at man ikke bestrider gyldigheten av den lokale avtalen som er inngått mellom Voss herad og Legeforeningen og har altså akseptert at avtalen må anses som forsøksordning. Den lokale avtalen legges etter dette til grunn ved avgjørelsen av om de lokale satsene for timelønn og beredskapsgodtgjøring er pensjonsgivende.

- (55) Avtalen er inngått under henvisning til SFS 2305 og justerer satsene for godtgjøring som følger av den sentrale avtalen, jf. avsnitt 17 foran. Det er ingen holdepunkter for at den lokale avtalen gjør unntak fra protokolltilførselen om pensjonsopptjening for godtgjørelsene for arbeid på legevakt. De justerte satsene som følger av den gyldige lokale avtalen må da legges til grunn for pensjonsopptjeningen. Med disse presiseringene må Legeforeningen få medhold i påstandens punkt 1.
- (56) *Spørsmålet om all timelønn for legevaktarbeid er pensjonsgivende*
- (57) Legeforeningen har i påstandens punkt 2 krevd dom for at all timelønn og beredskapsgodtgjøring er pensjonsgivende. Bakgrunnen for tvistes spørsmålet er begrensningen i SGS 2020 § 2-2 og § 2-3 om at det ved medlemskap i pensjonsordningen ikke tas hensyn til stillingsprosjenter over 100, jf. avsnitt 9 foran. Spørsmålet er om SFS 2305 må tolkes i lys av begrensningen i SGS 2020 § 2-2 og § 2-3. Hvis begrensningen i SGS 2020 gjelder for arbeid på legevakt, betyr det at leger som allerede har 100 % stilling eller er deltidsansatt som fastlege, ikke får noen opptjening eller bare delvis pensjonsopptjening for arbeid på legevakt.
- (58) Protokolltilførselen om pensjon kom inn i SFS 2305 ved tariffoppgjøret i 2016. Dette var et resultat av en protokolltilførsel til SFS 2305 for tariffperioden 1. januar 2014–31. desember 2015 hvor partene ble enige om å nedsette en partssammensatt arbeidsgruppe som skulle utrede spørsmålet om pensjonsopptjening for legevaktarbeid.
- (59) Frem til 2016 ga arbeid på legevakt ikke pensjonsopptjening. Dette var en følge av vilkårene for medlemskap i pensjonsordningen og at

beredskapsgodtgjøring ble holdt utenfor tilleggslønn etter det dagjeldende lønssystemet.

- (60) Det var tidligere et vilkår for medlemskap i pensjonsordningen at man hadde et arbeidsforhold på minst 14 timer per uke. Dette vilkåret ble kjent ugyldig ved Arbeidsrettens dom i ARD-2013-227. Etter at det var avklart at det ikke kunne stilles krav om en minste stillingsstørrelse som vilkår for medlemskap i pensjonsordningen, understreket Legeforeningen i brev 7. juli 2014 til KS at all godtgjøring for arbeid i interkommunal legevaktsentral som ble utbetalt som timelønn, måtte være pensjonsgivende. I brevet trakk foreningen også frem betydningen av at beredskapsgodtgjøring ble gjort pensjonsgivende:

«Spesielt ser vi at i kommuner med lite befolkningsgrunnlag og få antall leger, vil en legevaktberedskap beslaglegge mange antall timer med lav aktivitet. Her vil godtgjøringen i mange tilfeller kun være beredskapsgodtgjøring etter § 8.3 i SFS 2305 og således veldig lav godtgjøring grunnet lite aktivitet. I slike tilfeller er det særlig urimelig at beredskapsgodtgjøringen ikke er pensjonsgivende.»

- (61) I arbeidsgruppens møte 14. november 2014 redegjorde partene for sitt syn på pensjonsspørsmålet, og det var enighet om å se nærmere på hovedtariffavtalens begrep «tilleggslønn». I notat fra KS 28. november 2014 omtales ordningen med tilleggslønn og forholdet til pensjonsgivende inntekt. KS viste til at det bare var timelønn som var gjort til tilleggslønn som var pensjonsgivende, og at man ved utformingen av lønnstabellsystemet i 1990 hadde besluttet at beredskapsgodtgjøring ikke skulle betales som tilleggslønn. Dette skulle derfor ikke være pensjonsgivende:

«Legevaktarbeid har tidligere ikke vært pensjonsgivende. For legevakt som godtgjøres med beredskapsgodtgjøring (SFS 2305 § 8) ble det tatt stilling til dette ved utformingen av T-tabellsystemet ved tariffrevisjonen i 1990. Beredskapsgodtgjøring ble da holdt utenfor det som skulle utbetales som T-trinn og som i kraft av systemet med tilleggslønn ble gjort pensjonsgivende. KS mener at lønn etter SFS 2305 § 9 skal behandles på samme måte. Det er kun en annen måte å beregne beredskapsgodtgjørelsen på. Dette er begrunnet nærmere under historikk til tariffavtalens § 9.

HTA kapittel 2 punkt 2.3 og kapittel 3 punkt 3.7 regulerer tilleggslønn og forholdet til pensjonsgivende inntekt. I kapittel 2 punkt 2.3 framgår det at all godtgjøring i tillegg til vanlig lønnplassering kun kan gjøres pensjonsgivende når den er godtgjort gjennom tilleggslønn som årsbeløp etter kapittel 3 punkt 3.7, og blir utbetalt på samme måte som regulativlønnen. HTA kapittel 3 punkt 3.7 første ledd gir i tre strekpunkt henvisning til hvilke tillegg/godtgjøringer som er pensjonsgivende. Dette er lørdags- og søndagstillegg og kvelds- og nattillegg etter HTA kapittel 1 § 5. I tillegg kommer ytelser som etter sentrale særavtaler er pensjonsgivende.

Godtgjøring for legevaktarbeid omfattes ikke av HTA kapittel 3 punkt 3.7. Det er heller ikke tatt inn i SFS 2305 at slik godtgjøring skal være pensjonsgivende. Godtgjørelse for legevakt er derfor ikke pensjonsgivende.

...

KS kan ikke se at det ved spørsmål om pensjonsopptjening skal skilles mellom utbetaling av godtgjøring for legevaktarbeid etter SFS 2305 § 8 eller § 9. Som ovennevnt er grunnen til timelønn for IKL i tiden kl. 23.00 – 08.00 rekrutteringshensyn og redusert vaktbelastning på natt. I tiden utenfor kl. 23.00 – 08.00 utbetales beredskapsgodtgjørelse etter SFS 2305 § 8. Dette gjelder også for IKL.»

- (62) Legeforeningen kommenterte notatet fra KS i brev 26. februar 2015. Foreningen var uenig i at pensjonsopptjening skulle være avskåret for beredskapsgodtgjørelse, og viste til at det var den tidligere nedre grensen for medlemskap som gjorde at godtgjørelsen falt utenfor pensjonsberegningen:

«Legeforeningen er uenig i at timelønn er «kun en annen måte å beregne beredskapsgodtgjørelsen på». Timelønn på IKL i tidsrommet 23.00 – 08.00 kom inn som bestemmelse i SFS 2305 etter forhandlinger mellom KS og Legeforeningen. Det ble bevisst valgt å gjøre dette til lønnsinntekt og har i ettertid vært praktisert og håndtert som dette. Begrunnelsen er gjengitt i flere rapporter og er i hovedsak knyttet til at kommunene skal organisere arbeidet slik at man oppnår redusert vaktbelastning for den enkelte lege. Dette momentet nevner også KS. Når dette valget ble gjort har det formodningen mot seg at dette ikke skulle føre til pensjonsopptjening, da timelønn normalt vil inngå i pensjonsgrunlaget.

...

Vi mener på denne bakgrunn at partene ikke har ment å avskjære ordinær pensjonsopptjening når godtgjøringssystemet ble lagt om fra næringsinntekt til timelønn. Årsaken til at dette spørsmålet først nå er satt på spissen er endring i grensen for innmelding i TPO (jf. lavere innmeldingsgrense etter dom i arbeidsretten av 21. juni 2013). Tidligere var grensen for innmelding i TPO at legen enten jobbet minst 168 timer per kvartal eller minst 14 timer pr uke i snitt. Under et slikt regime var det svært få leger som kom inn under bestemmelsen ved arbeid på IKL natt.

... Når man nå skal innmeldes i TPO fra første arbeidete time, er spørsmålet om pensjonsopptjening for timelønn på IKL av reell betydning.

Legeforeningen legger herved til grunn at timelønn etter SFS 2305 § 9 faktisk er timelønn og er pensjonsgivende da alt arbeid nå er pensjonsgivende.»

- (63) I tariffoppgjøret fremmet Legeforeningen krav om at det med virkning fra 1. januar 2016 «gis rett til pensjonsopptjening for legevaktarbeid». Foreningens krav datert 10. desember 2015 lød:

«Partene er enige om at det med virkning fra 1. januar 2016 gis rett til pensjonsopptjening for legevaktarbeid.»

- (64) Legeforeningens krav var formulert som en generell rett til pensjonsopptjening, uansett lønnsart. Det er ingen merknader om forholdet til de generelle vilkårene for medlemskap i pensjonsordningen.

- (65) I KS' tilbud 16. desember 2015 var pensjonsopptjening knyttet opp mot timelønn etter SFS 2305 punkt 9.1. Forslaget til protokolltilførsel lød:

«Partene er enige om at godtgjørelse i henhold til KS's tilbud 3 pkt. 9.1 (timelønn for legevaktarbeid med tilstedeplikt) skal gjøres pensjonsgivende som tilleggslønn med virkning fra 1. januar 2016. Godtgjørelsen gis som årsbeløp og utbetales på samme måte som ordinær lønn, jf. HTA kap. 3 pkt. 3.7.»

(66) Forslaget fra KS om å klassifisere godtgjørelsen som tilleggslønn gjorde timelønnen pensjonsgivende uten hensyn til begrensningen til 100 % stilling.

(67) Legeforeningen var uenig i at pensjonsopptjeningen skulle være begrenset til timelønn etter punkt 9.1 og mente dette også måtte omfatte beredskapsgodtgjøring. I foreningens krav 17. desember 2015 hadde forslaget til protokolltilførsel slik utforming:

«Partene er enige om at det med virkning fra 1. januar 2016 gis rett til pensjonsopptjening av beredskapsgodtgjøring og timelønn for legevaktarbeid. Beredskapsgodtgjøring er pensjonsgivende som tilleggslønn iht. HTA kap. 3 pkt. 3.7.»

(68) I dette utkastet var henvisningen til tilleggslønn fjernet. Samtidig presiserte man at også beredskapsgodtgjøring skulle være pensjonsgivende i tråd med Legeforeningens krav. Dette ble den endelige utforming av protokolltilførselen.

(69) I informasjonsskriv fra Legeforeningen om den nye særavtalen og protokolltilførselen til den, heter det om de nye bestemmelsene om pensjonsopptjening:

«Kommunalt ansatte leger som deltar i legevaksordningen får nå opptjening i pensjonsordningen.

Godtgjørelse for leger som deltar i legevaktordninger har hittil ikke vært pensjonsgivende. Etter forhandlinger mellom KS og Legeforeningen har de nå fått pensjonsrettigheter.

Særavtalen for leger i kommunesektoren (SFS 2305) er endret fra 1. januar 2016.

Det er nå pensjonsgivende:

- Timegodtgjørelsene for tilstedevakt på interkommunal legevaktsentral mellom kl 23.00 og 08.00
- Godtgjørelse for beredskapsvakt

Hvordan skal dette innrapporteres til KLP?

De vanlige innmeldingsreglene gjelder også for legevaktlegene.

Det skilles mellom de som er fast ansatte uten ekstratimer og alle andre. Fast ansatte meldes inn den dagen de begynner i stillingen og ut den dagen de slutter. Midlertidig ansatte og alle som jobber ekstravakter skal meldes inn for gjennomsnittlig stillingsprosent hvert kvartal.

Timelønn og beredskapsgodtgjøring for legevaktarbeid skal innrapporteres til KLP som henholdsvis hovedlønn med stillingsprosent og tilleggslønn.

De som ikke har en fast ansettelse risikerer å bli meldt ut de kvartalene de ikke har tilstedevakt. De vil da heller ikke få med seg beredskapsvakten som pensjonsgivende i disse kvartalene.

Hovedlønn og stillingsprosent.

Timegodtgjørelsen for legevaktarbeid er nå pensjonsgivende som hovedlønn. Siden det ikke fastsettes noen årslønn for deltakelse i legevaktordningen, har det vært behov for å presisere hvordan hovedlønn og stillingsprosent skal innrapporteres som pensjonsgivende. Du kan lese mer om dette i artikkelen fra KS.»

(70) I KLPs orientering om endringen heter det:

«Inntekt fra legevaktordningen gir pensjon

Kommunalt ansatte leger som deltar i legevaksordningen får nå opptjening i pensjonsordningen.

Godtgjørelse for leger som deltar i legevaktordninger har hittil ikke vært pensjonsgivende. Etter forhandlinger mellom KS og Legeforeningen har de nå fått pensjonsrettigheter.

Særavtalen for leger i kommunesektoren (SFS 2305) er endret fra 1. januar 2016.

Dette er nå pensjonsgivende:

- Timegodtgjørelsene for tilstedevakt på interkommunal legevaktsentral mellom kl 23.00 og 08.00
- Godtgjørelse for beredskapsvakt.»

(71) I KS' veileder datert 11. april 2016 heter det:

«Pensjonsopptjening av timelønn for legevaktarbeid

Timelønn for legevaktarbeid iht. § 9 av avtalen er pensjonsgivende som hovedlønn fra og med 1. januar 2016. Timelønte arbeidstakere og arbeidstakere med arbeid utover fast ansettelse, skal etterinnmeldes i pensjonsordningen/ innrapporteres pensjonsgrunnlag for, ved kvartalets utløp, etter reglene i TPO-vedtektenes § 2-3. Arbeidstakeren meldes da inn/ rapporteres pensjonsgrunnlag for etterskuddsvis, på grunnlag av gjennomsnittlig stillingsprosent for hele kvartalet. Faktisk utbetalt timelønn benyttes for beregning av hovedlønn. Som følge av at timelønnede ikke får medregnet ferie som pensjonsgivende skal stillingsprosenten og pensjonsgrunnlaget oppjusteres til 52 uker.

Beregning av stillingsprosent

Ved utregning av stillingsprosent legges til grunn 35,5 timers uker. 100 % stilling utgjør da 1 668,5 timer pr. år, forutsatt 5 uker ferie (1633 timer forutsatt 6 uker ferie).

...

Beregning av hovedlønn

Samlet timelønn i kvartalet $*4 *52/47 =$ hovedlønn (for de som har krav på 6 ukers ferie 47 byttes ut med 46 i formelen)

Dersom det er avtalt en fast ansettelse med fast arbeidstid legges det til grunn at 100 % stilling utgjør 1846 timer inkludert ferie. Stillingsprosent og pensjonsgrunnlag endres da ikke i ferien og medlemskapet skal da registreres for den tiden ansettelsen varer, etter reglene i TPO-vedtektenes § 2-2.

Det skal ikke tas hensyn til stillingsprosent som overstiger 100 %. Overtid skal ikke medregnes.

Pensjonsopptjening for beredskapsgodtgjørelse

Beredskapsgodtgjøringen er avtalt pensjonsgivende som tilleggslønn. For at tilleggslønn skal kunne gjøres pensjonsgivende er det en forutsetning at godtgjøringen gis som årsbeløp og utbetales på samme måte som ordinær lønn jf. HTA kap. 3. pkt. 3.7. Arbeidsplaner jf. SFS 2305 punkt 7.4 vil være utgangspunkt for beregning av årsbeløp. For at beredskapsgodtgjørelsen (tilleggslønnen) skal være pensjonsgivende er det videre en forutsetning at legen har stilling hos arbeidsgiver som gir rett på medlemskap i pensjonsordningen. Dette er en generell forutsetning for at tilleggslønn skal kunne inngå i pensjonsgrunnlaget. Det er dermed en forutsetning for pensjonsopptjening av

beredskapsgodtgjørelsen, at arbeidstakeren har en stilling hos kommunen, som er innrapportert til pensjonsleverandøren med lønn og stillingsprosent. Det stilles imidlertid ikke noe krav til størrelsen på stillingsprosenten. Det antas at enkelte leger som går legevakt og mottar beredskapsgodtgjørelse, per dags dato ikke har noen fast stillingsprosent i kommunen med en hovedlønn. I slike tilfeller vil KS kunne kontaktes for råd om hvordan man skal innrette seg slik at beredskapsgodtgjørelsen skal kunne gjøres pensjonsgivende.»

- (72) KS mottok en rekke henvendelser fra kommunene om hvordan man skulle gjennomføre pensjonsopptjening for arbeid på legevakt. Henvendelsene gikk i korte trekk på fastsettelse av stillingsprosentene for ansettelsesforholdet. Dette var også fokus i drøftelser mellom KLP og KS, og Legeforeningen ble etterhvert også involvert i prosessen med å utarbeide informasjonsmateriale om pensjonsopptjening. En e-post fra seniorrådgiver i KLP, Kari Bakken, til spesialrådgiver i KS, Alexander Henriksen, 4. mars 2016 er illustrerende for diskusjonen i den første tiden etter endringen. Bakken uttaler her:

«Ser at vi antakelig vil få en del som ikke får med seg beredskapsvakt som pensjonsgivende, fordi de ikke har en stilling hos samme arbeidsgiver hvor det er mulig å fastsette en hovedlønn og en stillingsprosent. Dette vil gjelde de som ikke har noen tilstedevakt på en interkommunal legevakt, men kun beredskapsvakter der. For de som organiserer beredskapsvaktene direkte i den enkelte kommune, vil de som ikke har noen stilling i kommunen falle utenfor. Sykehusleger som deltar i beredskapsvakt for legevakten, vil også kunne falle utenfor om de ikke også har tilstedevakt. Jeg ser at det må gjøres mye klarere hva som skal til at beredskapsvakten i legevaktordningene skal bli pensjonsgivende.

Er det dette dere ønsker å snakke om? - og er det andre problemstillinger dere vil at vi skal se nærmere på før vi møtes?»

- (73) I tilbakemelding fra Henriksen uttaler han:

«Jeg opplever at legeforeningens representanter vil ha stor nytte av en generell innføring i hvordan pensjon tjenes opp. Det er flott om du kunne begynne med pensjonsformelen og hva som er forskjellen mellom hoved- og tilleggslønn. Deretter en forklaring på hvordan man må gå frem for å fastsette de ulike pensjonsgrunnlagene, og hvordan dette skal rapporteres til KLP. Så kunne vi ta det tilfellet at legen er timelønnet, og hvilke konsekvenser/utfordringer det innebærer for rapportering av tilleggslønn om det er avtalt en stillingsbrøk.»

- (74) Verken dokumentasjonen eller parts- og vitneforklaringer tilsier at partene drøftet betydningen av den øvre grensen for medlemskap i pensjonsordningen. Dette kan ha hatt sammenheng med at fastlegeordningen i kommunene i hovedsak var organisert gjennom leger som var selvstendig næringsdrivende. Fokuset ble da naturlig rettet mot hvordan man skulle sikre at godtgjørelsen som fulgte av SFS 2305 ble pensjonsgivende for dem.

- (75) KS foreslo i tilbud 16. desember 2015 at spørsmålet om pensjonsopptjening skulle løses ved at man klassifiserte godtgjørelsen som tilleggslønn. Dette ville gitt pensjonsopptjening for all timelønn, uten begrensning til 100 % stilling. Legeforeningens krav og tilbudet fra KS ville derfor gitt full pensjonsopptjening for timelønn.
- (76) Etter at Legeforeningen tok opp spørsmålet om pensjonsopptjening for beredskapsgodtgjørelse, ble også denne godtgjørelsen gjort pensjonsgivende. I Legeforeningens krav, som ble den endelige protokolltilførselen, jf. avsnitt 67 foran, ble bestemmelsen som gjaldt timelønn omformulert, samtidig som man uttrykkelig presiserte at beredskapsgodtgjørelse skulle være pensjonsgivende.
- (77) Etter parts- og vitneforklaringene må det legges til grunn at KS stod for utformingen av den justerte protokolltilførselen og at det ikke var noen drøftelser mellom partene som innebar at Legeforeningen med dette hadde gitt avkall på pensjonsopptjening for noen del av timelønnen for legevaksarbeid.
- (78) I henhold til protokolltilførselen skulle det innføres pensjonsopptjening for legevaktarbeid. I den samlede vurderingen må det legges vekt på at fastleger etter forskrift om fastlegeordning i kommunene § 13 kan pålegges tjeneste på legevakten utover de alminnelige rammer for arbeidsplikten og arbeidstiden som følger av SFS 2305, jf. avsnitt 4 foran.
- (79) Praktisering av begrensningen til 100 % stilling synes også å gi tilfeldige utslag for pensjonsopptjening for legevaktarbeid. For det første vil begrensningen i alminnelighet ikke få betydning for fastleger som er selvstendig næringsdrivende. KS har opplyst at man i tilfeller hvor fastlegen når grensen på 100 % stilling, anvender bestemmelsen til gunst for fastlegene ved at de høyeste timesatsene inngår i pensjonsgrunnlaget. De dårligst lønnede timene holdes utenfor i pensjonsberegningen. Dette gir ikke full opptjening for fastlegens godtgjørelse. På den andre siden er det fastleger som får pensjonsopptjening for all godtgjøring, til tross for begrensningen som følger av SGS 2020. KS har presisert at begrensningen til 100 % stilling i prinsippet også gjelder dersom legen har stillinger hos flere kommunale arbeidsgivere,

men at KLP ikke har systemer som gjør det mulig å gjennomføre dette i praksis. Det fører til en tilfeldig forskjellsbehandling av leger på interkommunale legevakter. En lege som har ansettelse i vertskommunen for den interkommunale legevakten har samme arbeidsgiver og får en begrensning av pensjonsberegning, mens det ikke skjer noen samordning for leger som er ansatt i samarbeidskommunen.

- (80) Det kan på denne bakgrunn ikke tillegges avgjørende vekt at det i forbindelse med gjennomføringen av protokolltilførselen er henvisninger til den generelle begrensningen på 100 % stilling i veiledninger mv. fra KS og KLP.
- (81) På denne bakgrunn har flertallet kommet til at protokolltilførselen må forstås slik at all timelønn etter SFS 2305 for arbeid på legevakt, er pensjongsigivende. Legeforeningen må på denne bakgrunn få medhold i påstandens punkt 2.
- (82) For det tilfellet at Legeforeningen får medhold i påstandene, har KS ikke bestridt den tariffrettslige plikten til å foreta etterinnmelding. Det avses derfor dom i samsvar med Legeforeningens påstand punkt 3.
- (83) Arbeidsrettens mindretall, dommerne *Højdahl* og *Fossmark*, har kommet til at KS må frifinnes og vil bemerke:
- (84) For så vidt gjelder Legeforeningens påstand punkt 1, har mindretallet kommet til at godtgjøring som er fastsatt gjennom lokal forsøksordning, ikke er pensjongsigivende. I henhold til SFS 2305 protokolltilførsel 1 er partene enige om at beredskapsgodtgjøring er pensjongsigivende som tilleggslønn etter HTA kap. 3 punkt 3.7. Protokolltilførselen inngår som en del av SFS 2305 og gir således ikke åpning for at lokale parter kan avtale annen beredskapsgodtgjøring som pensjongsigivende, hverken i individuell avtale, lokal særavtale eller lokal forsøksordning i medhold av Hovedavtalen del B § 4-6. Beredskapsgodtgjøring fastsatt i lokale særavtaler/forsøksordninger har ikke vært tema mellom partene tidligere, verken i partssammensatte utvalg eller under forhandlinger. Det er således beredskapsgodtgjøring etter særavtalen som er pensjongsigivende som tilleggslønn, ikke godtgjøring som er fastsatt gjennom lokal forsøksordning i medhold av Hovedavtalen del B § 4-6.

- (85) For så vidt gjelder Legeforeningens påstand punkt 2 har mindretallet kommet til at det for pensjonsberegning for timelønn på legevakt skal beregnes en stillingsprosent og at det ikke skal tas hensyn til en stillingsprosent utover 100. En beregning av stillingsstørrelse for kombinert arbeid i kommunen er begrenset oppad til 100%, det skal ikke tas hensyn til stillingsprosent utover 100. Dette fremkommer av SGS 2020 om pensjonsordninger §§ 2-2 og 2-3. Ordlyden om timelønnet legevaktarbeid sammenholdt med regelen i SGS 2020 § 2-3 for beregning av stillingsprosent ved timelønnet arbeid, er klar på at det skal beregnes en stillingsprosent og at det ikke skal tas hensyn til en stillingsprosent ut over 100.
- (86) Dommen er avsagt med slik dissens som fremgår foran.

Slutning

- 1. SFS 2305 for perioden 01.01.2022 til 31.12.2023 er slik å forstå at timelønn og beredskapsgodtgjøring er pensjonsgivende uavhengig av om satsene følger direkte av SFS 2305 eller av lokal avtale.*
- 2. SFS 2305 for perioden 01.01.2022 til 31.12.2023 er slik å forstå at all timelønn for legevaktarbeid er pensjonsgivende.*
- 3. Voss herad er forpliktet til å foreta etterinnmelding av ikke innmeldt timelønn og beredskapsgodtgjøring for de berørte arbeidstakerne.*